

EMMASTE PÕHIKOOLI KÄSITÖÖ JA KODUNDUS 4. - 9. KLASSILE

1. PÄDEVUSED

Käsitöö õpetus Emmaste põhikoolis toetab riiklikus õppekavas määratletud **üld- ja valdkonnapädevuste** kujunemist.

Põhjalikumalt on käsitöö ja kodunduse õpetuses võimalik kujundada järgmisi pädevusi:

- käsitööõpetus võimaldab inimesel orienteeruda rahvakunstis, nautida loomingut ja ärgitab õpilasi kunstilisele eneseväljendusele;
- oskab käelise tegevuse ja mõttetööga igapäevaelu mitmekesistada ning praktilisi probleeme lahendada;
- analüüsib ja valib tehnilisi lahendusi ning on suuteline oma arvamust avaldama ja põhjendama;
- valib oma ideede teostamiseks sobivaid materjale ja töövahendeid ning tähtsustab materjalide ja töövahendite ohutut kasutamist;
- oskab lugeda tööjoonist ja -juhendit;
- oskab valmistada mitmekesiseid toite ja tunneb tervisliku toitumise põhitõdesid.

2. ÕPETUSE EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest; hindab tööd ja töö tegijat;
- mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;
- kavandab ja teostab oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid;
- võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
- teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
- töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;
- lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;
- väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

3. ÕPPEAINE KIRJELDUS

Käsitöö ja kodundus on õppeaine, mis lõimib teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega. Käsitöö seos tarbekunstiga loob loomingulise eneseteostuse eeldused. Arutletakse kunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja kergetööstuse tähtsuse üle ajaloo ja tänapäevamaailmas. Tutvutakse erinevate materjalide ja nende omadustega ning proovitakse nende kasutamise mitmesuguseid tehnikaid. Õpitakse nägema ja leidma huvitavaid ning uudseid lahendusi esemete ja toodete disainimisel. Oluline osa on säilitada ja arendada rahvuslikke kultuuritraditsioone nii käsitöös kui ka kodunduses. Õpitakse märkama erinevate maade käsitöö- ja toidutraditsioone ning nende seost ajaloo, kliima, usu ja kultuuritavadega. Loomingulistel ja praktilistel tegevustel on ka lõõgastav funktsioon nii õppetöös kui ka tulevases elus. Seega kujundab käsitöö ja kodundus õppeainena õpilases praktilist mõtlemist, loovust, käelise tegevuse arengut ja eneseanalüüsi võimet ning arendab tehnoloogiaalast kirjaoskust. Õppeaine lõimib teadmisi, mis on omandatud teistes õppeainetes.

4. ÕPPETEGEVUS

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, looduskeskkond, arvutiklass, kooliõu, ettevõtted jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: loov praktiline tegevus, projektõpe, uurimistööd, katsetused (nt erinevate materjalide ja toiduainete omadused), ürituste ja näituste korraldamine, internetipõhiste keskkondade kasutamine oma ideede ja töö tutvustamiseks ning eksponeerimiseks, mängud, arutelud, diskussioonid, väitlused jne;
- 8) lähtutakse sellest, et käsitöö ja kodundus on praktilise suunitlusega õppeaine; vähemalt 2/3 õppetunnist peab olema praktiline tegevus;
- 9) on rõhk loovusel (disainimine), rahvuslike töötraditsioonide säilitamisel (rahvuslik toode, rahvakunstist pärit motiivide kasutamine toote kaunistamisel jne) ning nüüdisaegsel tehnoloogial;
- 10) pööratakse enne uute tehnoloogiate ja seadmete kasutamist tähelepanu ohutusele;
- 11) planeerib õppesisu ajalise jaotumise aineõpetaja. Käsitöös on soovitatav igal õppeaastal valida 2 põhilist tööliiki, millega seostada ainesisesed läbivad teemad (kavandamine, rahvakunst, töö organiseerimine, materjalid);
- 12) projektõppe teemasid valides saab rohkem tähelepanu pöörata paikkonna traditsioonidele, tutvuda erinevate tehnoloogiatega ja neid katsetada, suunata õpilasi iseseisvalt ja koos teistega loovalt probleeme lahendama, looma ning aineüritusi korraldama (projektõppe teemad võivad olla nii kodundusest, käsitööst kui ka tehnoloogiast);
- 13) jaotatakse klass toitu valmistades ja teiste praktiliste ülesannete korral väiksemateks rühmadeks (1–5 õpilast);
- 14) leitakse kodunduse teemade juures lõiminguvõimalusi nii inimeseõpetuse, bioloogia kui ka keemiaga; terviseteadlik käitumine kinnistub tunnis tehtavate praktiliste ülesannete kaudu;
- 15) lähtutakse eesmärgist, et õpilased õpiksid iseseisvalt oma tööd kavandama ja organiseerima, ning välditakse liigset otsest juhendamist.

5. LÕIMING TEISTE AINETEGA

Käsitöö õpetamine on tihedalt seotud kunstiõpetuse, loodusõpetuse, matemaatika ja tehnoloogiaõpetusega. Õpperühmade vahetuse käigus omandavad õpilased nüüdisaegse tehnoloogia mõtteviise, ideaale ja väärtusi. Õpe suunab siduma mõttetööd ja käelist tegevust ning mõistma koolis õpitava seoseid elukeskkonnaga. Teemade käsitlus toetub teistes õppeainetes õpitulemis aitab õpilasel teadmisi kinnistada.

Kodundusõppes omandatakse igapäevaeluga toimetuleku teadmisi ja oskusi. Lisaks praktilisele

toiduvalmistamisele õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid ning tasakaalustatud menüü koostamist. Õppetöös arendatakse majandamisoskust, hinnatakse keskkonnasäästlikku ning oma õigusi ja kohustusi teadvat tarbijat. Kodundusõpe loob head võimalused rakendada teoreetilistes õppeainetes (nt bioloogias, keemias, matemaatikas) omandatud.

6. LÄBIVAD TEEMAD

„Keskond ja jätkusuutlik areng”

Tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele. Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.

„Kultuuriline identiteet”

Tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas. Õpitakse märkama ja kasutama rahvuslikke elemente esemete disainimisel.

„Teabekeskond”

Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust. Interneti kasutamine võimaldab kursis olla tehnoloogia uuendustega ning tutvuda disainerite ja käsitöötajate loominguga terves maailmas.

„Tervis ja ohutus”

Erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ning nende omadustega aitab teha esemelises keskkonnas tervisest lähtuvaid valikuid. Tervisliku toitumise põhitõdede omandamine ning tervislike toitumise praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.

7. “TEHNOLOOGIA” AINEVALDKONNA ÕPPEAINED

Tehnoloogia valdkonna õppeained on tööõpetus, tehnoloogiaõpetus ning käsitöö ja kodundus. Tööõpetust õpitakse 1.–3. klassini, tehnoloogiaõpetust 4.–9. klassini, käsitööd ja kodundust 4.–9. klassini.

I kooliastme tööõpetus käsitleb käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid.

II kooliastmest jagunevad õpilased oma soovide ja huvide põhjal õpperühmadesse, valides õppeaineks kas käsitöö ja kodunduse või tehnoloogiaõpetuse. See võimaldab õpilasel süvendatult tegelda teda huvitava õppeainega. Õpperühmadeks jagunemine ei ole soopõhine. Õpilased vahetavad vähemalt 10% õppeks õpperühmad. Tehnoloogiaõpetus asendub kodundusega ning käsitöö ja kodundus tehnoloogiaõpetusega.

Nii käsitöö ja kodunduse kui ka tehnoloogiaõpetuse ainekava sisaldavad igal aastal ühe õppeveerandi pikkust ning ühel ajal toimuvat projektitöö osa, mille puhul saavad õpilased kahe õpperühma vahel valida vastavalt huvidele, olenemata sellest, kas nad õpivad tehnoloogiaõpetust või käsitööd ja kodundust.

8. ÕPITULEMUSED JA AINESISU KLASSIDE KAUPA

4. KLASS

Tundide arv: 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi õppeaastas.

Käsitöö (tikkimine, heegeldamine, õmblemine, kudumine) 32tundi

Tehnoloogiaõpe (vahetus) 8 tundi

Kodundus 14 tundi
Projektõpe 16 tundi

KÄSITÖÖ

Kavandamine Õppesisu

Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala-

Õpitulemused

Õpilane:

- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;
- leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;
- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.

Töö kulg

Õppesisu

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Rahvakunst

Õppesisu

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumide roll rahvakunsti säilitajana.

Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Õpitulemused

Õpilane:

- märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
- kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid.

Tööliigid

Õppesisu

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Üherealised ja kaherealised pisted. Töö viimistlemine.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine.

Kudumine. Kudumi loomine, parempidine ja pahempidine silmus, kudumi lõpetamine

Õmblemine. Detailid, traageldamine, õmblusmasina tundmine, loov õmblemine, mänguline masinal õmblemine

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid;
- heegeldab põhisilmuseid;
- koob põhisilmuseid;
- oskab õmblusmasinal õmmelda.

KÄSITÖÖ

TIKKIMINE. (2 tundi) Tikand, tikkimine, tikkimismaterjalid ja – vahendid, looduslikud kiud ja nende kasutamine; tekstiilesemete märgistus;üherealised pisted, eel- ja varspiste, ahelpiste, linnusilmapiste.

1. Teema: TIKKIMINE. (2 tundi) Aplikatsioonitehnikas koti esikülje kujundamine „...talude tüdruk mingi tegelase või esemega”.

Tegevus: kavandi kujundamine. Aplikatsioonitehnikas detailide väljalõikamine ja kinnitamine liimriide abil kangale.

2. Teema: TIKKIMINE. (2 tundi) Aplikatsiooni ja teiste detailide tikkimine eel-, ahelpistes.

Tegevus: töö tikkimine ahel- ja eelpistes (traageldamine).

3. Teema: TIKKIMINE (2 tundi) Aplikatsioonitöö tikkimine linnusilmapistega (lilleõied).

Tegevused: linnusilmapiste õppimine; lilleõite tikkimine põhitööl.

4. Teema: TIKKIMINE (2 tundi) Varspiste õppimine ja kasutamine aplikatsioonitööl.

Tegevus: varspiste tööproovi tikkimine.

5. Teema: TIKKIMINE (2tundi) Kaherealised pisted: sämppiste, aedpiste.

Tegevus: sämp- ja aedpiste õppimine ja kasutamine aplikatsioonitööl.

6. Teema: TIKKIMINE (2 tundi) Kaherealised pisted: kastpiste ja kombineeritud pistete kasutamine aplikatsioonitööl.

Tegevus: kastpiste ja kombineeritud pistete õppimine ja kasutamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha,
- kirjeldab looduslike kiudainete saamist
- teab ja tunneb ning oskab valida tikkimisel kasutatavaid sobilikke töövahendeid ja materjale
- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi
- oskab tikkida üherealisi pisteid
- oskab tikkida kaherealisi pisteid
- oskab ise esteetiliselt kujundada tikkimistöid
- oskab erinevaid pisteid ise kombineerida omavahel
- suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet
- oskab säästlikult ja otstarbekalt kasutada nii uusi kui taaskasutatavaid materjale

7. Teema: **ÕMBLEMINE** (2 tundi) Õmblusmasinate ajalugu; õmblusmasina osad, pealt niiditamine, õmblusniidid.

Tegevus: õmblusmasina ja selle osade tundmaõppimine, pealt niiditamise harjutamine, juhendi järgi töötamine; töö paarides.

8. Teema: **ÕMBLEMINE** (2 tundi) Õmblusmasina ja selle osade tundmaõppimine, pealt niiditamise harjutamine, juhendi järgi töötamine; töö paarides.

Tegevus: pealt ja alt niiditamise harjutamine, juhendi järgi töötamine; töö paarides.

9. Teema: **ÕMBLEMINE** (2 tundi) Õmblusmasina õpetus, ohutus õmblemisel.

Tegevus: õmblusmasina niiditamise, poolimise ja õmblemise harjutamine.

Õmblemine, sirge ja sik-sak õmblus ; aplikatsioonitöö täiustamine masinaga õmmeldud vabas vormis pisteridadega.

10. Teema: **ÕMBLEMINE** (2 tundi) Aplikatsioonitöö vormistamine kotiks. Koti detailide õmblemine.

Tegevus: koti detailide väljalõikamine(õmblusvaru), nõõpnõelte kasutamine, traageldamine(eelpiste) , detailide kokkuõmblemine masinal; õmbluste äärestamine; õmbluste triikimine.

11. Teema: **ÕMBLEMINE** (2 tundi) Koti õmblemine; viimistlemine.

Tegevus: koti õmblemine, õmbluste äärestamine, viimistlemine triikimisega.

Õpitulemused

Õpilane:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi; seab õmblusmasina töökorda
- mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös
- saab kogemusi õmblusmasina niiditamisel, poolimisel
- saab harjutada ja kogemusi õmblusmasinaga õmblemisel
- oskab valida ja reguleerida pisteid
- teab, kuidas ohutult õmblusmasinat kasutada
- suudab loominguiliselt suhtuda masinaga õmblemisse
- oskab oma ja teiste tööd väärtustada
- saab mõtteid õmblemisega seotud elukutsetest ja võimaluse tegeleda õmblemisega hobi korras
- suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
- suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
- oskab säästlikult ja otstarbekalt kasutada tekstiilmaterjale ja luua vanast uut eset.

12. Teema: **HEEGELDAMINE** (2 tundi) Ohutusnõuded, töövahendid, materjalid; alg- ja ahelsilmus; heegeldamise ajaloost.

Tegevus: heegeldamise ajaloost maailmas, Eestis ja Hiiumaal; tutvumine heegeldamisel vajalike tööriistade ja materjalidega; märgistused töövahenditel ja materjalidel; alg- ja ahelsilmiste tingmärgid ja heeldamine; käepaela heegeldamine ketina.

13. Teema: **HEEGELDAMINE** (2 tundi) Kinnissilmus, tingmärk

Tegevus: tingmärgid , kinnissilmuse tingmärk; kinnissilmuselise tööproovi heegeldamine.

14. Teema: **HEEGELDAMINE** (2 tundi) Tööproovi viimistlemine ja vormistamine, kinnissilmuse 3 nägu, tööjuhend.

Tegevus: tööproovide heegeldamine, lõpetamine, vormistamine; õpime kasutama tööjuhendit;

15. Teema: KUDUMINE (2 tundi) Loomine, parempidised silmused.

Tegevus: Kudumi loomine, Parempidiste silmuste kudumine.

16. Teema: KUDUMINE(2 tundi) Pahempidised silmused.

Tegevus: pahempidiste silmuste kudumine.

Õpitulemused

Õpilane:

- seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmimiseks kuluvat aega; järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha
- heegeldab ja koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke
- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi; hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust
- oskab maitsekalt ja esteetiliselt valida värvitoone ja järgida kompositsioonireegleid
- suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet
- suudab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides;
- aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- oskab hinnata rahvakunstitraditsioone ja neid väärtustada ning oma töödes kasutada
- saab ise luua uusi esteetilisi tekstiilesemeid ja nii rikastada oma hobideringi.

KODUNDUS

1. Töö organiseerimine ja hügieen

Õppesisu

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
- koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igäuhe rolli tulemuse saavutamisel;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust.

Toidu valmistamine

Õppesisu

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud.

Külmad ja kuumad joogid.

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;
- valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid.

Lauakombed

Õppesisu

Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguilised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -

kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.

Õpitulemused

Õpilane:

- katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauapesu, -nõud ja -kaunistused;
- peab kinni üldtuntud lauakommetest ning hindab laua ja toitide kujundust.

Tarbijakasvatus

Õppesisu

Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab väljendite „kõlblik kuni ...” ja „parim enne ...” tähendust;
- tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana;
- analüüsib oma taskuraha kasutamist.

PROJEKTÕPE 14 tundi (viltimine 10 ja kodundus 4 tundi)

Teema: **1. PROJEKTÕPE** (10 tundi viltimist) **SEINAPILDI VILTIMINE**

Teema: **VILTIMINE** (2 tundi) kuivviltimine, märgviltimine; rahvakunsti, rahvusliku käsitöö võtteid järgiv kujundus.

Tegevus: ajurünnak, mõttekaardi koostamine, rühmatöö; kavandamine, tutvumine näidistega, materjalide valik ja ettevalmistamine; Sobiva teema valik (meri ja purjekas, rahvarõivas tüdruk jne) Valmib tekst, kavand ja sobivas kujunduses pakend.

Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi) teadlik ja säästlik tarbimine; värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides; viltimise põhimõtte, villakihtide paigutus; aluspinna viltimine; kavandatu ülekandmine taustale, viltimine kuivalt.

Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Tegevus: Eseme kuivviltimine. Eseme märgviltimise võtted, märgviltimine vanutamine, pressimine triikrauaga.

Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi) õpitud tikandite kasutamine; eseme viimistlemine ja kinnitamine riputuspuule; projekti lõpetamine.

Teema: **PROJEKTÕPE** (2tundi) näitus koos ajurünnakus loodud tekstidega. Tööde valmimisprotsessi kulgemise kokkuvõtte, rahulolu tehtud töödega. Võimalusel ka müümine kooli jõululaadal (pakend, etikett, tulud-kulud).

Õpitulemused

Õpilane:

- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid;
- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale;
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;

- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust;
- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- saab kogemuse korraldada ühistegevusi;
- saab näidata initsiatiivi, leidlikkust ja vastutada tulemuste eest.

PROJEKTÕPE KODUNDUSES: (4 tundi)

Teema: PROJEKTÕPE: Ajurinnak tegevusplaani koostamiseks, mille tulemusel valmib 2 toodet, mida laadal müüa: Kirju koer, kass Arturi kook;
retseptide otsimine, koostamine, toiduainete koguste ja hinna arvutamine, määramine,;laadakauba pakendamine ja eksponeerimine; ülesannete jagamine ja töö planeerimine
Laadakauba valmistamine ja pakendamine . Tulu, kulu, kasum.
Kodune ülesanne: uurida kauplusest vajaminevate toiduainete hinnad.

Teema: PROJEKTÕPE (2 tundi): Kookide valmistamine, degusteerimine, hinnang küpsetistele.

Teema: PROJEKTÕPE (2 tundi) Pakendite ja hinnasiltide valmistamine; kokkuvõtete gtegemine tööprotsessi õnnestumisest; rahulolu tehtuga. Müügi järel kasumi arvutamine ja tulu jagamine, Kokkuvõttev tööprotsessi analüüs, hinnang.

Õpitulemused:

Õpilane

- saab kogemuse koos kaaslastega tööplaani-tegevusplaani koostamises
- suudab kokku leppida tööjaotuse
- saab kogemuse toote ja toote hinna arendusest, (ka tulu arvutamine ja kasumi jagamine) pakendamisest, müügikogemuset
- teadvustab end rühma- ja projektitöös toimuvate tegevuste liikmena.

KODUNDUS POISTELE (VAHETUS). (8 tundi)

Toidu valmistamine

Õppesisu

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine.

Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud.

Külmad ja kuumad joogid.

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;
- valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid.

KODUNDUS (VAHETUS)

Teema: (2 tundi) **Aedvilja tükeldamine, tükelduskujud.**

Tegevus: praktikum, rühmatöö; lihtsa **toorsalati** või **kartulisalati** valmistamine ja serveerimine.

Teema: KODUNDUS (2 tundi) Teravili, teraviljasaadused, pudrud.

Tegevus: pudru valmistamine; lisandid putrudele.

Teema: KODUNDUS (2 tundi) Leib eestlaste toidulaual.

Leivast toidu valmistamine

Tegevus: Leivaraamatu koostamine; Retseptikogu koostamine; Toidu valmistamine tahkest leivast või leivajahust

Teema: KODUNDUS (2 tundi)

Tegevus: **Pannkookide** küpsetamine

Õpitulemused:

Õpilane:

- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel,
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust,
- valib töövahendid töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;
- katab toidukorra järgi laua;
- teab erinevaid toiduainerühmi (aedviljad) ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi;
- valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning, valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;
- väärtustab tervisliku toitumise ja eluviiside vajalikkust;
- suudab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.

Kasutatav õppekirjandus:

Erinevad käsitööajakirjad, teatmeteosed, interneti käsitöö keskkonnad

Õmblemine (2003) Anu Pink

Heegeldamine (2004) Anu Pink

Tikkimine (2005) Anu Pink, Kristi Teder

Kodundus 4.-6. klass (2008) Anu Pink

5. KLASS. KÄSITÖÖ

Tundide arv: nädalas 2; õppeaastas 70.

Käsitöö (kudumine, õmblemine) 32 tundi

Kodundus 16 tundi

Projektõpe 14 tundi

Tehnoloogia 8 tundi tüdrukutel (vahetus poistega) Poistel kodundus

Kavandamine

Õppesisu

Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine.

Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.

Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.

Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.

Õpitulemused

Õpilane:

- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;

- leiab käsitöökavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;
- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.

Töö kulg

Õppesisu

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Rahvakunst

Õppesisu

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.

Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Õpitulemused

Õpilane:

- märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
- kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid.

Materjalid

Õppesisu

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.

Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoatud kangad.

Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;
- eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi.

Tööliigid. **ÕMBLEMINE** Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused.

Teema: **ÕMBLEMINE: DETAILID; TÖÖTLEMINE; ÜHEKORDNE ÕMBLUS; PALISTUS** (ühekordne, kahekordne) Traageldamine ja õmblemine masinal.

Õpitulemused

Õpilane:

- saab teada õmblemisega seotud mõisteid
- oskab kasutada õmblustehnoloogia sõnavara
- teha vahet põhiliste õmbluste vahel

2. Tegevused:

- ühekordse õmbluse traageldamine ja õmblemine masinal (tööproov)
- kahekordse õmbluse traageldamine ja õmblemine masinal (tööproov).

KUDUMINE Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus.

Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.

Teema: **KUDUMINE: MATERJALIÕPETUS:** looduslikud kiud, vill, puuvill.

1. Õpitulemused

Õpilane:

- kirjeldab looduslike kiudainete saamist, omadusi.

2. Tegevused:

- tutvumine villaga, puuvillaga;

- katsed - märgumine, põlemine jm

3. Meetodid.

- katsed

- töö õpikuga

- töö juhendi järgi

4. Hindamine:

- enesehinnang

Teema. **KUDUMINE:** Ohutusnõuded, silmuskudumise töövahendid, materjalid, silmuste loomine, parempidine silmus, **ripskude. Parempidine silmus.**

1. Õpitulemused:

- koob põhisilmuseid

- tunneb tingmärke

2. Tegevused:

- sõlmelise äärega ripskoelise tööproovi kudumine

- töötamine suulise juhendamise järgi

3. Meetodid

- õpik

- suuline juhendamine

4. Hindamine

- töö tunnis

- kodus tehtu hindamine

Teema: **KUDUMINE:** kudumi lõpetamine, **silmuste mahakudumine**, lõngaotste kinnitamine, peitmine, kudumi aurutamine, kootud esemete hooldamine.

1. Õpitulemused:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi

2. Tegevused:

- tööproovi lõpetamine,

- viimistlemine ja vormistamine;

- tööjuhendi järgi töötamine,

- jooniste lugemine

3. Meetodid:

- individuaalne juhendamine

.- tööjuhendi kasutamine

4. Hindamine:

- tööjuhendi järgi kudumise hindamine

- hinnata parempidise silmuse kudumist

Teema: **KUDUMINE: Pahempidine** silmus, parempidine, pahempidine kude, silmuseline äär.

1. Õpitulemused:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi

2. Tegevused:

- silmuselise äärega parem-pahempidise pinnaga tööproovi kudumise

- töötamine suulise juhendamise ja

- kirjaliku juhendi järgi

3. Meetodid:

- Ind. juhendamine

- töö juhendiga

4. Hindamine

- iseseisva töö hindamine

Teema: **KUDUMINE: Soonikkude**; kanaihu, pärkkude, **mustr**i ülesmärkimise võimalused.

Lihtsa kudumi (käepael, loom,võtmehoidja) kavandamine, valmistamine.

1. Õpitulemused:

- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid

2. Tegevused:

- kootud käepaela kavandamine, alustamine

3. Meetodid:

- ind.juhendamine

- töö juhendi järgi

4. Hindamine:

- loomingulisuse hindamine eseme loomisel

Teema: **KUDUMINE**: Eseme kudumine ja detailide lisamine õpitud tehnikates

1. Õpitulemused:

- oskab kasutada kudumistehnikaid ja

- luua eset

- kasutada koos mitmeid erinevaid tehnikaid

2. Tegevused:

- eseme kudumine detailide lisamisega

3. Meetodid:

- ind juhendamine

4. Hindamine:

- loomingulist suhtumist töösse

- korrektsus, viimistlemine

Teema: **TIKKIMINE. KAHEREALISED PISTED**: sämpipiste, ristpiste; põlvikpiste,aedpiste ja nende kasutamine **VILTIMISTÖÖ** ilmestamiseks.

1. Õpitulemused:

- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi

2. Tegevused:

- tööproovi tikkimine, tööjuhendi ja suulise juhendamise järgi

3. Meetodid:

- suuline juhendamine

4. Hindamine:

- hinnang
- loomingulisus
- korrektsus

Teema: **TIKKIMINE:** Tikkimise ajalugu ja traditsioonid; tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted, rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades; arhailine tikand. **Vilditud** töö **tikkimine**. Taaskasutus.

1. Õpitulemused:

- oskab kasutada koos erinevaid materjale
- oskab kasutada vana, luues uut
- oskab hinnata rahvuslikku pärandit ja tunneb tähtsamaid eesti ornamente
- leiab ideid rahvakunstist
- märkab rahvuslikke kujunduselemente

2. Tegevused:

- vilditud töö tikkimine valitud, õpitud pistetega.

3. Meetodid:

- suuline juhendamine

4. Hindamine.

- pistete õiget korrektset kasutamist

Teema: **MATERJALIÕPETUS:** looduslikud kiud, vill, puuvill.

1. Õpitulemused:

- kirjeldab looduslike kiudainete saamist, omadusi

2. Tegevused:

- tutvumine villaga, puuvillaga;
- katsed - märgumine, põlemine jm.

3. Meetodid.

- katsed
- töö õpikuga
- töö juhendi järgi

4. Hindamine:

- enesehinnang
- töö tunnis
- kodus tehtu hindamine
- Ind juhendamine
- töö juhendiga

1. Õpitulemused:

- kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid

2. Tegevused:

- kootud käepaela kavandamine, alustamine

3. Meetodid:

- ind. juhendamine
- töö juhendi järgi

4. Hindamine:

- loomingulisuse hindamine eseme loomisel

Õpitulemused

Õpilane:

- seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust;
- lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme;
- mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös;
- koob põhisilmuseid ning tunneb muustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;
- koob lihtsa skeemi järgi;
- oskab kasutada mitut tehnikat koos;
- oskab kasutada kaherealisi tikkimispisteid.

KODUNDUS

Toit ja toitumine

Õppesisu

Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi,
- teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil;
- hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ning teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks.

Töö organiseerimine ja hügieen

Õppesisu

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
- koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igäuhe rolli tulemuse saavutamisel;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust.

Toidu valmistamine.

Kodundus

Õppesisu

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, kül- ja kuumtöötlemine. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makaronitoodete keetmine. Toor- ja segasalatid.

Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.

Õpitulemused:

Õpilane:

- kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;

- valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid.

KODUNDUSES valmistatavad toidud:

1. Külmtöötlemata magustoit
2. Toorsalatid
3. Segasalat
4. Kartulite keetmine
5. Munade keetmine
6. Makaronide keetmine
7. Pudrud
8. Teraviljatoidud (küpsed)

Lauakombed

Õppesisu

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguvalikud. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauapesu, -nõud ja -kaunistused;
- peab kinni üldtuntud lauakommetest ning hindab laua ja toitumise kujundust.

Kodu korrashoid

Õppesisu

Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine. Töövahendid.

Õpitulemused

Õpilane:

- teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;
- näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust.

Tarbijakasvatus

Õppesisu

Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab väljendite „kõlblik kuni...“ ja „parim enne ...“ tähendust;
- tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana.

Projektõpe

Õppesisu

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse

valdkonnast. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt

teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu;

PROJEKTÕPE 14 tundi

Projektõpe: Teema: **PROJEKTÕPE** (14undi)

Projekt „ Tähtpäeva dekoratsioon koolis”;

Ülesandeks dekoratsiooni loomine kooli lavale vanadest tekstiilitükkidest, lapitehnikas, aplikatsioonina lapitehnikas.

1.Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Tegevus: ajurünnak tähtpäeva täpsustamiseks,mõttekaardi moodustamine rühmatööna, kavandite väljatöötamine; materjalide leidmine ja tehnikas kokkuleppimine;

2.Teema: **PROJEKTÕPE** (2tundi) **KAVANDI VÄRVIDE** rütmi määramine kasutades

värvusõpetuse reegleid. Detailide väljalõikamine, kinnitamine nõõpnõelte ja liimriidega, vajadusel traageldamine

Tegevus: detailide kinnitamine alusriidele mustrirütmi järgides

3.Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Detailide kinnitamine alusriidele, liimriide kasutamine; triikimine kinnitamiseks alusriidele.

Õmblusmasinal vabalt valitud õmblemispistete kasutamisega **detailide** „joonistamine” alusriidele

Tegevus: töö õmblusmasinal loovalt detailide kinnitamiseks

4. Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Tegevus: Detailide õmblemine alusriidele õmblusmasinal

5.Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi) terviktöö osade tikkimine kaunistuspistetega

Tegevus: Terviktöö osadest tervikpildi moodustamine. Piltide kantimine

6.Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Tegevus: Osadest tervikpildi moodustamine koolilava seinal

Osade omavaheline kokkuõmblemine masinal

7. Teema: **PROJEKTÕPE** (2 tundi)

Vaiba viimistlemine, esitlemine, ajurünnakus valminud teksti ja lõpptulemuse võrdlus, hinnang

Õpitulemused

Õpilane:

- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid;

- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust
- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena
- saab kogemuse korraldada ühistegevusi;
- saab näidata initsiatiivi, leidlikkust ja vastutada tulemuste eest;

Kasutatav õppekirjandus:

Erinevad käsitööajakirjad, teatmeteosed, interneti käsitöö keskkonnad

Õmblemine (2003) Anu Pink

Heegeldamine (2004) Anu Pink

Tikkimine (2005) Anu Pink, Kristi Teder

Kodundus 4.-6. klass (2008) Anu Pink

6. KLASS. KÄSITÖÖ

Tundide arv nädalas: 2, õppeaastas 70

Käsitöö(heegeldamine, õmblemine, kudumine)32 tundi

Projektöpe 14 tundi

tehnoloogia 8 tundi

Kavandamine

Õppesisu

Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine.

Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.

Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.

Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala-

Õpitulemused

Õpilane:

- kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;
- leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;
- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.

Töö kulg

Õppesisu

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Rahvakunst

Õppesisu

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslike

detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Õpitulemused

Õpilane:

- märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
- kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid.

Materjalid

Õppesisu

Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi;
- seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmimiseks kuluvat aega.

Tööliigid Õppesisu

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine.

Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldustöö viimistlemine.

Õmblemine. Lihtsama eseme tööjuhendi järgi õmblemine, kavandamine, lõige, õmblusvarud, palistus, käänis, kaarekujulised serva.

Soki kudumine. Ringselt kudumine, kasvatamine, kahandamine, tingmärgid, kudumine parempidiselt ja pahempidiselt, kudumine juhendi järgi

Õpitulemused

Õpilane:

- seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust;
- heegeldab ja tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;
- heegeldab ja koob lihtsa skeemi järgi.

KODUNDUS

Toit ja toitumine

Õppesisu

Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus. Toiduainete säilitamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi,
- võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust;
- teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil;
- hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ning teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks.

Töö organiseerimine ja hügieen

Õppesisu

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igauhe rolli tulemuse saavutamisel;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust.

Toidu valmistamine

Õppesisu

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Pudrud ja teised teraviljatoidud.

Õpitulemused

Õpilane:

- oskab kasutada mõõtenõusid ja kaalu ning teisendada mahu- ja massiühikuid;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades.

Kodu korrashoid

Õppesisu

Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;
- planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi;
- näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust.

Tarbijakasvatus

Õppesisu

Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab väljendite „kõlblik kuni...“ ja „parim enne ...“ tähendust;
- tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana;
- oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;
- analüüsib oma taskuraha kasutamist.

Projektõpe

Õpilane:

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu.

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast.

Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga

seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

PROJEKTÕPE 16 tundi

"MMM ehk märkide müstiline maailm"; (mütoloogilised olendid Eesti maaus ja nendega seotud märgid") märkide ja sümbolite uurimine, teabe otsimine ja kirjalikult uurimusliku töö (esitlus) loomine, kavandamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab end projektitöö ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- õpipädevus – suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
- planeerida õppimist ning seda plaani järgida;

Tegevused. Meetodid. Hindamine.

Ülesandeks on projekti tutvustus, tegevuskava koostamine; ülevaade erinevatest märkidest ja sümbolitest, peremärgid; (klassi märgi idee,) visandamine, rühmatöö; mütoloogilised olendid maaus ja nende tegevusega seotud sümbolid, märgid; koostada esitlus (kodus) ja kavandid. ‘

Meetodid: rühmatöö, individuaalne

Hindamine: esitluse hindamine

Esitluste ettekandmine ja arutelu protsessi kulgemise edukusest

Kasutatav õppekirjandus:

Erinevad käsitööajakirjad, teatmeteosed, interneti käsitöö keskkonnad

Õmblemine (2003) Anu Pink

Heegeldamine (2004) Anu Pink

Tikkimine (2005) Anu Pink, Kristi Teder

Kodundus 4.-6. klass

7. KLASS. KÄSITÖÖ

Tundide arv nädalas 2, õppeaastas 70

Käsitöö(tikkimine, õmblemine, kudumine) 32 tundi

Kodundus 16 tundi

Projektõpe 14 tundi

Tehnoloogia 8 tundi

Disain ja kavandamine

Õppesisu

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja – sotsiaalsed märksüsteemid.

Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades.

Õpitulemused

Õpilane:

- valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma figuurist;
- arutleb moe muutumise üle;
- märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis.

Rahvakunst

Õppesisu

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstmis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstmis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.

Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb peamisi Eesti rahvuslikke käsitöötavasid;
- kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;
- näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.

Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. äituse kujundamine ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;
- otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;
- esitleb või eksponeerib oma tööd;
- täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;
- analüüsib enda loomingu- ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.

Materjalid

Õppesisu

Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Õpitulemused

Õpilane:

- kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;
- võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;
- kombineerib oma töös erinevaid materjale.

Tööriigid

Õppesisu

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Esemee õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. kirikinnas, ornament, rahvakunst, kahe värviga kudumine, ringselt kudumine.

Õpitulemused

Õpilane:

- valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
- võtab lõikelehel lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme;
- koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades; koob ringselt;
- leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.

KODUNDUS

Toit ja toitumine

Õppesisu

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad.

Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid;
- analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti, tunneb toidu erinevaid säilitusviise ning riknemisega seotud riskitegureid;
- analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;
- teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;
- võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.

Õpitulemused

Õpilane:

- arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
- kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
- kalkuleerib toidu maksumust;
- hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.

Toidu valmistamine

Õppesisu

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Maitseained ja roogade maitsestamine.

Supid. Liha jaotustükid ja lihatoitud. Kalaroad. Soojad kastmed. Kergitusained ja tainatooted.

Toidud praktikumis:

1. Praetud lihaga toit

2. Hakklihatoit
3. Kalasupp
4. Sooja kastmega liha- või kalaroog
5. Vormiroog
6. Plaadikook
7. Keedutainast koogid
8. Rahvaste toitude retsepti kasutamine (liha või kalatoit)

Õpitulemused

Õpilane:

- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
- valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi.

Kodu korrashoid

Õppesisu

Erinevad stiilid sisekujunduses. Toataimede hooldamine. Kodumasinad. Olmekeemia.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;
- tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi;
- tunneb põhilisi korrastustöid ja -tehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi;
- teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.

Tarbijakasvatus

Õppesisu

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
- analüüsib reklaamide mõju ostmisele.

Projektöpe

Õpilane:

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu.

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast.

Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

PROJEKTÕPE 16 tundi

TUUNIME T-SÄRKE PÕLLEKS:

kasutades vanu t-särke arendada, kujundada uus toode – põll. Kasutada tikkimisvõtteid, aplikatsiooni, kantimist jne.

(Tehnoloogia) poiste kodundus. (8 tundi)

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.

Õpitulemused

Õpilane:

- arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
- kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
- kalkuleerib toidu maksumust;
- hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.

Valmistatavad toidud:

1. Kalasupp
2. Sooja kastmega liha- või kalaroog
3. Vormiroog hakklihast
4. Küpsetis kergitusainega

8. KLASS. KÄSITÖÖ

Tunde nädalas 2; õppeaastas 70.

Käsitöö: (Heegeldamine ja kudumine)32 tund

Kodundus 16 tundi

Projektõpe 14tundi

Tehnoloogia 8 tundi(vahetus)

Disain ja kavandamine

Õppesisu

Moelooming. Komplektide ja kolleksioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

Õpitulemused

Õpilane:

- valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma figuurist;
- arutleb moe muutumise üle;
- märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis;
- kavandab isikupäraseid esemeid.

Rahvakunst

Õppesisu

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline

ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.

Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb peamisi Eesti rahvuslikke käsitöötavasid;
- kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;
- näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi.

Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.

Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ja hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ja ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;
- otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;
- esitleb või eksponeerib oma tööd;
- täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;
- analüüsib enda loominguilisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.

Materjalid

Õppesisu

Tekstiilkiudained.

Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Õpitulemused

Õpilane:

- võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;
- kombineerib oma töös erinevaid materjale.

Tööliigid

Õppesisu

Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Pitsilise pinna kudumine, Ringselt kudumine.

Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.

Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguiliste võimalustega

Tikkimine. Madalpunkte tehnikad ja nende kasutamine rahvakunstis; **MONOGRAMM**

Õpitulemused

Õpilane:

- valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
- koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades; koob ringselt;
- leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid;
- oskab madalpunkttehnikaid kasutada eseme kaunistamisel.

KODUNDUS

Toit ja toitumine

Õppesisu

Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konservimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid;
- analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti, tunneb toidu erinevaid säilitusviise ning riknemisega seotud riskitegureid;
- analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;
- teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;
- võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Meeskonna juhtimine. menüü koostamine, kalkulatsioonja praktilise töö organiseerimine. Toiduga seonduvad ametid.

Õpitulemused

Õpilane:

- arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
- kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
- kalkuleerib toidu maksumust;
- hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.

Toidu valmistamine

Õppesisu

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine.

Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järelroad. Rahvustoidud.

Valmistatavad toidud:

1. Eesti rahvustoit
2. Saksa vormiroog
3. Kuumtöödeldud järelroog
4. Itaalia rahvustoit
5. Vokitoit idamaadest
6. Prantsuse rahvustoit
7. Vene rahvustoit
8. Soome rahvustoit

Õpitulemused

Õpilane:

- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
- valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;

- küpsetab tainatooteid ja võrdleb erinevaid kergitusaineid.

Etikett

Õppesisu

Koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused. Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine.

Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.

Õpitulemused

Õpilane:

- koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua;
- kujundab kutse ja leiab loomingulisi võimalusi kingituse pakkimiseks;
- rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;
- mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.

Kodu korrashoid

Õppesisu

Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;
- tunneb erinevaid kodumasinaid
- tunneb põhilisi korrastustöid ja -tehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi;
- teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.

Tarbijakasvatus

Õppesisu

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel.

Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
- analüüsib reklaamide mõju ostmisele;
- oskab koostada leibkonna eelarvet;
- planeerib majanduskulusid eelarve järgi.

Projektöpe

Õpilane:

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu.

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast.

Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning

ülekoolliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

PROJEKTÕPE 16 tundi

Gobeläntehnikas vaiba kudumine või siidimaalis salli maalimine.

9. KLASS. KÄSITÖÖ

Tundide arv nädalas 2 ja õppeaastas 35

Käsitöö (tikkimine, kudumine) 27 tundi

Kodundus 8 tundi

Disain ja kavandamine

Õppesisu

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses.

Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades.

Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

Õpitulemused

Õpilane:

- valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma iguurist;
- arutleb moe muutumise üle;
- märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis;
- kavandab isikupäraseid esemeid.

Rahvakunst

Õppesisu

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.

Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid;
- kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;
- näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena.

Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle

analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.

Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;
- otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;
- esitleb või eksponeerib oma tööd;
- täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;
- analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.

Materjalid Õppesisu

Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Õpitulemused

Õpilane kombineerib oma töös erinevaid materjale.

Tööliigid Õppesisu

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

Õmblemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine ja/või heegeldamine. Tutvumine kudumise ja heegelt tehnika loominguliste võimalustega. **Rahvuslikus mustris sõrmkinnaste kudumine (või ka sokkide).** Kavandamisel kasutada Hiiumaa kindamustreid.

Õpitulemused

Õpilane:

- valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
- leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.

KODUNDUS

Toit ja toitumine Õppesisu

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes.

Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm)

Õpitulemused

Õpilane:

- teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid;
- tunneb toidu erinevaid säilitusviise ning riiknemisega seotud riskitegureid;
- teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;
- võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.

Töö organiseerimine

Õppesisu

Meeskonna juhtimine. Toiduga seonduvad ametid.

Õpitulemused

Õpilane:

- arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
- hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.

Toidu valmistamine

Õppesisu

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Maitseained ja roogade maitsestamine.

Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järelroad. Rahvustoidud.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi.

Etikett

Õppesisu

Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.

Õpitulemused

Õpilane:

- mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.

Kodu korrashoid

Õppesisu

Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.

Õpitulemused

Õpilane:

- arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;
- tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi;
- tunneb põhilisi korrastustöid;
- teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.

Tarbijakasvatus.

Õppesisu

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju.

Teadlik ja säästlik majandamine.

Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
- analüüsib reklaamide mõju ostmisele; planeerib majanduskulusid eelarve järgi.

9. FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND

1. Tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse tundide läbiviimiseks jaotuvad õpilased klassis kahte rühma soolisust arvestamata.
2. Kool korraldab valdava osa käsitöö ja kodunduse õpet ruumides, kus:
 - a. käsitöö jaoks vajalik sisustus vastab kooli valitud praktilistele töödele;
 - b. kodunduse jaoks vajalik sisustus on tänapäevane ning võimaldab ohutult ja nüüdisaegselt toitu valmistada. Praktilistes kodunduse tundides kannavad õpilased põlle;
 - c. on ventilatsioon;
 - d. ruumid ja õppetarbed, sealhulgas tööriistad, vastavad tervisekaitse, tööohutuse ja ergonoomia nõuetele.
3. Kool võimaldab käsitöö ja kodunduse õppeks vajalikud materjalid.

10. HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Õpitulemuste omandamise hindamisel on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, hinne kui ka õpilase enda hinnang oma tööle.

Õppeülesande lahendamisel hinnatakse:

- 1) töö kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid);
- 2) töö valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste rakendamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust);
- 3) töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust ja kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust);
- 4) õpilase arengut, püüdlikkust ning kodukorra täitmist.
Veerandi hinne kujuneb jooksvate hinnete ja arvestuslike tööde hinnete põhjal.

ÕPPEKIRJANDUS

Kudumine IV –IX klass, Anu Pink, Saara Kirjastus 2002 Õmblemine IV

- IX klass, Anu Pink, Saara Kirjastus 2003 Heegeldamine IV – IX klass,

Anu Pink, Saara Kirjastus 2004

Tikkimine IV - IX klass, Anu Pink, Kristi Teder, Saara Kirjastus 2005 Kodundus

4.-6. klass, Anu Pink, OÜ Saarakiri 2008

Kodundus 7.-9. klass, Kristi Paas, Anu Pink, OÜ Saarakiri 2011